

Złota gus

Wósoby: Hanzko (głupak), zły bratš, maś, krotuš, princesna, kral, lakaj krala, přédne žowčo, druge žowčo, farať, přédny drogowať, drugi drogowať

PRĚDNA SCENA

Wižimy domcyk. Lakaj krala pšizo mimo.

- Lakaj krala: Wukaz krala! Wukaz krala! Glědajšo, luže! Nowy wukaz krala! *(Pšicynijo plakat na bom abo rozsypuju lětaki. Wón wótežjo. Pón pšizo zły bratš z domcyka.)*
- Bratš: Co? Nowy wukaz krala? Ojej, zawěsće někaki nowy dank! *(Wón glěda, co stoj na plakaše abo na lětaku.)* Hm?! Wow! Hej, głupak! Pójz raz how!
- Hanzko: *(Pšizo z domcyka.)* Ja njejsom głupak! Mě se groni Hanzko!
- Bratš: Ale se wě, głupak! Glědaj raz! Cytaj, co how stoj!
- Hanzko: *(Pšedcytajo tekst na plakaše/na lětaku.)* „Naša princesna jo se smjaše wótwuknuła. Togodla jo kral póstajil: Ten, kótaremuž se ražijo, až princesna se zasej smjejo, dej ju ako žeńsku dostaš.“
- Bratš: Hehe! A chto jo ten nejluštnjejšy w celem kraju? Ja, se wě! Togodla žom něnto k princesnje!
- Maś: *(Pšizo z domcyka.)* Ow ně, mój synašk! Ja trjebam drjewo! Musyš něnto do góle drjewo rubat hyš!
- Bratš: Ow. No ... Ale pótom pójdu k princesnje!
- Maś: A ty, Hanzko, póraj se slědk do kuchnje! Štapjel njerěšnych gjarncow na tebje caka! *(Šęga Hanzka na wuchu slědk do domcyka.)*
- Hanzko: Aw, aw! Jo, maś! Jo, maś!
- Bratš: Ha, ha!
- Maś: *(Pšizo slědk z papjerneju sekeru a z kórbom.)* How, luby syn, maś sekeru! A how maš mazańc a wino! *(Dajo jomu sekeru a kórb.)*
- Bratš: Hmmm, derje, maś! Až do chyle!
- Maś: Až do chyle!

DRUGA SCENA

Zły bratš dojspijo gólu. Nanejmenjej jaden bom jo notny na jawišću.

- Bratš: Drjewo rubaś! Ts! To mógu pózdzej. Nejpjerwej něco jěm! *(Wón se sednjo, jě a pijo.)*
- Krotuš: *(Se pšibližujo.)* Dobry žeń, luby gólc! Ja som chudy, stary, głodny muž! Daj mě pšosym pitšku mazańca a wina!
- Bratš: Ha! Což ja dajom tebje, to wzejom mě! Wótežji, ty žadliwy krotuš!

- Krotuš: Ow, no fajn. Ja wótejdu. Ale ja śi warnujom, gólc! Twója zymna wutšoba pšinjaso tebje raz njegluku! (*Žo.*)
- Bratš: Njegluku? Taka bžina! Něnto ale malsnje rubaš! (*Wzejo sekeru a ruba.*) Bom pada! Waaaaaa! (*Bom jogo trjeŕi.*)

TŠEŠA SCENA

Maš caka njesćerpnje pšed domcykom. Hanzko stoj blisko.

- Maš: Žo wóstanjo twój bratš? Jo južo pózdže!
- Hanzko: Aj, tam wón pšízo! (*Bratš pšihympoco. Wón jo zranjony.*)
- Maš: Ojej, mój synašk! Co jo se stało?
- Bratš: Och, nic. Jano małučka njegluka. A se myslim ... Akle pšezwitše pójdu k princesnje!
- Maš: Mój bogi, ži do póstole! Bužom skóro pla tebje! (*Wježo jogo do domcyka. Pón se wrošijo ze sekeru a kórbom.*) Tak, Hanzko. Něnto ty dostanjoš sekeru. A k tomu klěb a wódu! (*Dajo jomu wšo.*) Ži do góle drjewo rubat! Ale chwataj!
- Hanzko: W pórěže, mama! Až do chyle!
- Bratš: (*Štyšymy jogo žalosćiš.*) Uuuuu, uuuu! To bóli!
- Maš: (*Chwata do domcyka.*) Ja pšízom, bogi synašk! Ja juž pšízom!

STWÓRTA SCENA

Hanzko dojspijo gólu. Zasej stoj tam nanejmenjej jaden bom.

- Hanzko: Och. Głodny gólc njamóžo rubaš. Nejpjerwjej něco jěm! (*Sednjo se, jě a pijo.*)
- Krotuš: Dobry žeń, luby gólc!
- Hanzko: Ow, dobry žeń!
- Krotuš: Ja som chudy, stary, głodny muž! Daj mě pšosym pitšku klěba a wódy!
- Hanzko: Ale se wě! Pšosym, seń se ku mnjo! Jěmej gromaže! (*Jěstej gromaže.*)
- Krotuš: Žěkujom se, luby gólc! Maš šopłu wutšobu! A bužoš wižeš: Twója šopła wutšoba tebje gluku pšinjaso!
- Hanzko: Gluku? Napšawdu?
- Krotuš: Jo, napšawdu! Pódrubaj ten bom tam slězy! W bomje namakajoš něco. To pšinjaso tebje gluku! Na zasejwiženje! (*Žo.*)
- Hanzko: Na zasejwiženje! A wjele žěka za ten pokaz! (*Wobglědujo se ten bom, na kótaryž jo krotuš pokazat.*) Hm. Ten bom dejm pódrubaš? No, mójogodla. Som narski, co tam drje namakajom! (*Wzejo sekeru a ruba.*) Bom pada! (*Wižimy tam, žož jo bom stojał, złotu gus.*) Boah! To ... To jo złota gus! A ty pšinjasoš mě gluku? Co cynim něnto z tobu? Ach, ja wěm! Ja pójdu k princesnje! A snaž, z pitšku gluki, se mě ražijo, až wóna se smjejo! (*A wón wandrujo ze złoteju gusu pó góli.*)

PĚTA SCENA

Hanzko zmakajo młodu bursku żowku, kótaraž jo w góli ducy, aby jagody abo griby zběrała (ma na psíktad kórbik sobu).

Hanzko: *(Zeźma kłobyk.)* Dobry żeń, luba kněžna!

Prědne żowćo: *(Ma jano wócy za złotu gus.)* Ja drje cowam! To jo złota gus! Pšosym, luby gólč!
Daj mě jadno pjero!

Hanzko: Ně! Mója boga gus, ja njok jej ból napóraš!

Prědne żowćo: Ow pšosym, daj mě! Daj mě, daj mě, daj mě! *(Wóna co sebje sama jadno pjero wurys.)*

Hanzko: Ně, ně, pšestań!

Prědne żowćo: *(Wóna jo gus dotyknuła – a něnto wóna lipjo!)* Hych! Co jo něnto?! Mója ruka! Ja lipjom!

Hanzko: Ha ha! To jo twója štrofa!

Prědne żowćo: *(Zacwiblowana wóna wopytujo, se wótryš. Ale nježjo!)* Na pomoc! Sotša, pomagaj mě!

Druge żowćo: *(Pšížo.)* Co ga jo? Ow, co tam wižim? Taki ředny ptašk!

Prědne żowćo: Sotša! Pomagaj mě! Njamóžom se wótryš!

Druge żowćo: *(Pšewalujo wócy.)* Och, głupa mała sotša! *(Pšistupijo k njej, aby ju wótryła. Ale něnto ma wóna samski problem!)* Ow ně! Ow ně! Ja lipjom!

Prědne żowćo: To ga njesmějo wěrnó byš! Co dejmej něnto cyniš?

Hanzko: No, żowći, ja mógu wama groniš, což ja něnto cynim: Pójdu do groda, k princesnje!

Prědne żowćo: Co? Z nama?!

Druge żowćo: To nježjo! Musymej domoj!

Hanzko: *(Sukoco z ramjenjoma.)* To njejo mój problem! Dajom se na drogu! *(Wón žo.)*

Prědne żowćo: Hej, cakaj!

Druge żowćo: Nic tak malsnje!

Hanzko: Nješyblitej se! *(Pó chylce pšížo tej kupce farař napšešiwu. Hanzko jogo wita.)*
Pomagaj Bog, kněz farař!

Farař: Glědajšo, glědajšo! Žinsa du wšykne żowća za gólcami! Kake case to su!

Prědne żowćo: Ow ně, kněz farař, tak to njejo!

Druge żowćo: To jo wjelike njedorozměše!

Farař: No! Pórajtej se, pórajtej se! *(Wón pšistupijo k żowćoma, co jej wugnaš. Ale naraz teke wón lipjo!)* Mój Bog! To ... To jo chódošenje! How statkujo cart!

Hanzko: Změrujšo se, kněz farař! Tak šlim to wšykno njejo. Pšížćo z nami sobu do groda!

Farař: Do kótarego groda? Do groda carta w heli? Pšosym nic!

Hanzko: *(Pšewalujo wócy.)* Ně, do groda našogo krala! Tak, něnto dalej!
(Ceła kupka se dalej pógibujo.)

Farař: Aj, toš ta złota gus! Ta musy byš wót carta póslana! Njedajšo se wót jeje błyšća wobslěpiš!
Ta jo tšachotny pšibog kaž złote šele w bibliji!

- Hanzko a ųowci: Buųco změrom! (*A faraų skóncje mjelcy. Dwa drogowarja se něnto pšibliųujotej. Hanzko pųzwnjno kłobyk.*)
- Hanzko: Ředne wjedro za drogowanje, nic ga?
- Prědny drogowaų: Wy sćo ale luštno luųe!
- Drugi drogowaų: Kněų faraų, co ga Wy tam cynišo?
- Faraų: Ow, pomagaj mě, mųj syn! To su njedrowe pšibogarje, cartojske luųe, kųtareų cu mě do hele Sobu wzeš! Njamųgu se wųtryš. Pšosym pomagaj mě! (*Drogowarja glědatej zaųiwanej na se.*)
- Drugi drogowaų: No, mųjogodla. Mųgu to wopytaš. (*A wųn to wopytajo – a lipjo!*) Mųj cas, to musy napšawdu z cartom byš! Na pomoc!
- Prědny drogowaų: Ja pšizom, mųj pšijašel! ... Dunder, ja teke lipjom! Kak jo to mųžno? My smy Wšykne popajųone!
- Faraų: My smy wšykne zatamane! (*Wšykne powědaju něnto pšezjadno, wšykne pliščuju.*)
- Hanzko: (*głosnje*) Dajšo pokoj, mųje pšijaše! Njegųršo se, buųco wjasoše! Smy ga luštna kopica. A ja se myslim, aų wobstoj dobra šansa, aų princesna buųo se nam smjaš! To jo rozmnej mųj zaměų: Princesna dej se smjaš! Ja by gronił, aų to jo krađu dobre pšedewzeše – a nic cartojskego, kněų faraų! Pųjųco! Něnto njejo wěcej daloko! (*Kupka ųo, spuščijo jawiščo.*)

ŠESTA SCENA

Zal w kralojskem groųe. Kral, princesna (z machawku) a bratš Hanzka tam su. Bratš Hanzka jo rowno na rěųe ako kandidat, kenų wopytujo, princesnje smjaše wuwabiš. Wųn šěga ųiwne grimase. Kral se smjejo a se zasmjejo. Ale princesna jo wųstuųona. Wųna zewa. Něnto bratš to ze ųortami wopytujo.

- Bratš: Ale něnto, princesna! Tak: Co ma styri nogi a mųžo lětaš? No? Dwa ptaška!
- Kral: Hihih! Dwa ptaška! Hihih! Och, ųowka, njejo to směšne?
- Princesna: ... (*Pšewalujo jano wųocy a tšěso z głowu.*)
- Bratš: Abo to, princesna, to: Kak se groni namųrnikoju, kenų se nigdy njemyjo? Hm? Mųrska swinka! Haha!
- Kral: Hihih! Mųrska swinka! Wjelgin derje! Hihih!
- Bratš: Och, princesna! Smjej se doch raz!
- Kral: ųowka, toš tego mlodego muųa by ja ned ako dwųrskego naru pšistajiš! A co mēniš ty?
- Princesna: Pa, wųn mě jano wųstuųijo. Daš wųn mě z wųcowu ųo!
- Kral: Škųoda, mųj pšijašel. Sy mě wuběrnje rozwjaseliš, ale ty wiųiš: Mųjej ųowce njejsy ųedno smjaše wuwabiš mųgał. Twųj wopyt jo do proznegu zjěł.
- Bratš: Ale kněų kral, som tak luštny byš! Njejo to dosć, aų som Was rozwjaseliš mųgał? Cu se weto z princesnu wųzeniš!
- Princesna: Nigdy njebudu twųja ųeńska, ty pųjac! Nan, wųn dej skųóncje pšec!

- Kral: *(Wobtužony.)* Žowka, žowcycka, ja se tak žycym, až móžoš zasej se smjaś!
Wón jo zawěšće juž ten towzynsty kandidat był, zasej njewuspěšny, ja skóro
zacwiblujom! Žowcycka, ty musyš skóncnje zasej se smjaś! *(Tepta z nogu.)*
- Princesna: Ow, tam! Nan, glědaj raz! *(Kupka z Hanzkom a złoteju gusu se pšibližyjo.)*
- Kral: Hej, chto wy sćo?
- Bratš: Głupak?
- Princesna: Hahaha! Hahaha! Nigdy do tego njejsom něco tak luštnego wižeła! Hahahaha!
- Kral: Mója žowka! Ha! Wóna se smjejo! Haha! To jo žiw! Kak se tebje groni, mój pšijaśel?
- Hanzko: Som głupak! Ow ně, wopaki! Mě se groni Hanzko!
- Kral: Ja gratulěrujom tebje, Hanzko! Mója luba žowcycka skóncnje se smjejo!
Som tak wjasoły! Ty dostanjoš princesnu za žeńsku!
- Bratš: Ale ... Ale ... *(Płaco.)*
- Maś: *(Pšistupijo k njomu a troštuj o jogo.)* Och, mój bogi nejlubšy synašk!
- Hanzko: Oj, kněz kral! Som glucny dosć, až som mógał princesnje smjaše slědk daś. Togodla
som pšišeł. Jo tak, až Waša žowka ... se mě wopšawdu wjelgin spódoba. Hehe.
(Tšuchłte glědanje.) Ale ju za žeńsku cu jano, gaž wóna co teke mě za muža!
- Princesna: Ja cu, Hanzko! Z tobu móžom se smjaś, z tobu mógu glucna byś! To mě groni
mója wutšoba!
- Hanzko: *(Se wjaseli.)* Oj, oj!
- Kral: Wuběrnje! To swěšimy!
- Prědny drogowař: A co jo z nami?
- Prědne žowćo: My wšykne lipjomy pšeccej hyšći gromaže!
- Druge žowćo: Chto móžo nam pomagaś?
- Krotuš: *(Pšizo na jawišćo.)* Ja móžom wam pomagaś!
- Hanzko: Ow! Ten mały muž z góle!
- Krotuš: Glědajšo! *(Pšistupijo k złotej gusy a žaržy ruku nad njeju.)*
Złota gus, złota gus, daj lužam lichu!
Złota gus, złota gus, twójo gusło se łamjo!
- Prědne žowćo: Smy liche!
- Druge žowćo: Skóncnje!
- Farař: Žěkujom se, luby Bog!
- Prědny drogowař: Lichu, lichu!
- Drugi drogowař: Juchej!
- Kral: Wuběrnje! To swěšimy! Wšykne gromaže!
- Krotuš: *(K publikumoj.)* Jo, mój pšijaśele. Bóžko jo naša ředna bajka něnto mimo.
Ale njezabyńšo! Mějšo pšeccej šopłu wutšobu, pón tek změjošo gluku w žywjenju.
Na zasejwiženje!
- Wšykne: Na zasejwiženje!